

rettigheder, herunder forbud mod diskrimination, hvad enten det drejer sig om køn, race eller religion m.v. Dette indebærer, at f.eks. skoler, der bygger på et religiøst grundlag, vil være forpligtede til også at undervise eleverne i det grundlæggende princip om religionsfrihed. Skolerne vil også være forpligtede til at undervise eleverne i principperne for det danske folkestyre. Skolerne skal endvidere arbejde på at bibringe eleverne en forståelse af, hvilke principper for menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder der har fundet udtryk i den europæiske menneskerettighedskonvention, og som – manifesteret ved loven om denne – danner grundlag for det danske samfund. Skolerne må ikke i strid med menneskerettighederne forsøge at tilintetgøre disse rettigheder eller at begrænse dem. Dette kan være tilfældet, hvis undervisningen indebærer f.eks. en religiøs, racistisk eller anden diskrimination eller anden krænkelse af elevernes eller andres forenings- og ytringsfrihed eller anden rettighed, der er beskyttet af menneskerettighedskonventionen. Kravet i ændringsforslaget retter sig mod de frie grundskoler uanset deres idégrundlag, og det er sagligt velbegrunder at stille krav til skolernes virksomhed på dette punkt som betingelse for den meget betydelige medfinansiering, som det offentlige påtager sig.

Det nye krav til undervisningen omfatter hele skolens virksomhed, herunder eventuel modersmålsundervisning.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at hverken en skoles vedtægtsbestemte formål eller den undervisning, som skolen faktisk giver eleverne, må modvirke kravet om at forberede eleverne til at leve i et samfund, der bygger på frihed og folkestyre ud fra respekt for de grundlæggende frihedsrettigheder og menneskerettigheder. Dette vil være tilfældet, hvor en skoles undervisning f.eks. ikke respekterer lighed mellem kønnene eller i øvrigt udviser intolerance over for andre holdninger end dem, som skolen bygger på. Bestemmelsen udelukker ikke, at en skole bygger på en grundholdning om, at manden er kvinden overlegen, hvis skolen i sin undervisning samtidig sikrer, at eleverne får kendskab til de principper for ligestilling mellem kønnene, som samfundet i øvrigt bygger på, med henblik på at eleverne vil kunne komme til at respektere dette. Tilsvarende gælder, hvis en skole bygger på en holdning om, at et eller flere af principper-

ne for det danske folkestyre er forkerte, eller at der ikke skal være religionsfrihed i Danmark.

Tilsynet med, om det nye krav overholdes, påhviler forældrekredsen som led i tilsynet med en fri grundskoles almindelige virksomhed. Den eller de eksterne tilsynsførende vil ikke direkte have tilsyn med overholdelsen af dette krav, men de vil kunne meddele til Undervisningsministeriet, hvis de observerer tegn på, at kravet ikke overholdes. Undervisningsministeriet vil i så fald kunne etablere et yderligere tilsyn med skolen, ligesom ministeriet vil kunne gøre det, hvis der fra anden side bliver gjort opmærksom på problemer med overholdelsen af kravet.

Til nr. 2

Ændringsforslaget vil indebære, at den styrkelse af tilsynet med de frie grundskoler, som der skønnes at være behov for, sker ved, at det forældrevalgte, eksterne tilsyn udvides til også at omfatte tilsyn med skolens samlede undervisningstilbud samt med, at undervisningssproget er dansk. I forhold til det fremsatte lovforslag betyder denne måde at styrke tilsynet på, at det undgås, at de tilsynsførende kan blive i tvivl om, at det grundlæggende frihedsprincip for de frie grundskoler skal respekteres. Samtidig gennemføres der en effektiv styrkelse af tilsynet med skolerne.

Ændringsforslaget vil medføre, at den tilsynsførende skal vurdere, om den frie grundskole ud fra en helhedsvurdering af dennes samlede undervisningstilbud giver eleverne de samme muligheder for en alsidig personlig udvikling og kundskabstilegnelse, som hvis de havde gået i folkeskolen. Denne vurdering skal foretages med udgangspunkt i skolens undervisningsplaner.

For at undervisningen kan opfylde grundlovens krav, skal en fri grundskole undervise i flere fagområder og emner end de tre fag, hvor der efter den gældende lov føres eksternt tilsyn med elevernes standpunkt. Den frie grundskole skal tilbyde undervisning inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i. Det vil sige i humanistiske fag, herunder historie/samfundsfag, praktisk-musiske fag, herunder idræt, samt naturvidenskabelige fag. Det er i den henseende afgørende, at den frie grundskole ud fra en helhedsvurdering giver eleverne de samme muligheder for en alsidig